

Пушкин українською мовою.

Бібліографічна замітка.

Перекладати твори Пушкіна почали українці ще за життя поета. Вже року 1830-го в „Вѣстникъ Европы“ Каченовського з'явився переклад поезії „Два ворони“, що належав мабуть Л. Боровиковському. Р. 1831-го в „Московскомъ Телеграфѣ“ надруковано присвячений авторові переклад поеми „Полтава“, що вийшов з-під пера Євгена Гребінки. З того часу українське письменство збагатилось на переклад багатьох творів Пушкіна, які ми тут і наводимо в тому порядку, як вони з'являлись у світ.

1. „Два ворони“, підпис Б.,—в „Вѣст. Европы“ 1830 р.

2. „Полтава“ Є. Гребінки,—в „Моск. Телеграфѣ“ 1831 р. Передруковано в „Собраніи сочиненій“ Є. П. Гребінки, 1862, т. V, і 1898 т. II; в „Пирятинській ластівці Є. Гребінки“, Київ, 1878 і „Українських творах Є. Гребінки“, К. 1906.

3. „Утопленик“ Гетьманця (Старицького),—в „Правді“, 1868 р.

4. „Віщий Олег“ Руданського (вільний переклад „Пѣсни о Вѣшемъ Олѣгѣ“),—„Співомовки“, Київ, 1880. Передруковано в „Збірнику творів“ Руданського, Львів, 1896 р., т. IV і в „Творах“ Руданського, Київ, 1901.

5. „Анчар“ Олени Пчілки,—„Українським дітям“, Київ, 1882 р.

6. „Зімовий вечір“ М. Старицького,—„З давнього зшитку“, ч. II, Київ, 1883.

Всі ці переклади, з додатком ще інших, заголовки яких зараз подамо, були р. 1899, під час Пушкінового свята, зібрані в Києві окремою книгою й послані до цензури (див. замітки С. Є—мова „Къ Пушкинскому торжеству. Произведения А. С. Пушкина въ переводѣ на украинскій языкъ“,—„Кіевск. Слово“, 1899 р., ч. 4056 та „Объ украинскихъ переводахъ произведения А. С. Пушкина“,—„Сынъ Отечества“, 1899 р., ч. 104). Але чудна доля спіткала цей збірник: навіть під час Пушкінового свята, коли на всякі голоси лунало: „Слухъ обо мнѣ пройдесть по всей Руси великой и назоветь меня всякъ су-

щій въ ней языкъ",—цензура не дозволила друкувати творів Пушкіна в українському перекладі. Так той збірник і загинув. Окрім друкованих до того часу, перелічених вже перекладів, до цього збірника мали увійти ще оці, до того часу не друковані:

1. „Надїробник“ („Памятникъ"),—пер. М. Старицького.

1. „Шалених лїт веселої знімлі“ („Безумныхъ лѣтъ угасшее веселье"),—пер. М. Старицького.

3. „Чи я по торжищах блукаю“ („Брожу ли я вдоль улиц шумныхъ"),—пер. М. Старицького.

4. „Мара“ („Бѣсы"),—пер. М. Старицького.

5. „Село“ („Деревня"),—пер. М. Старицького.

6. „Молитва“ („Отцы пустынники"),—М. Старицького.

7. „Хмара“ („Туча"), М. Старицького.

8. „Сижу за віконцем“ („Узникъ"),—М. Старицького.

9. „Я перебув свої бажання“ („Я пережилъ свои желанія"),—М. Старицького.

10. „Анчар",—М. Чернявського.

11. „Талисман",—М. Чернявського.

12. „Пророк“ („Духовной жаждою томимъ"),—М. Чернявського.

13. „Луна“ („Эхо"),—М. Кононенка.

14. „Муза“ („Въ младенцествѣ она меня любила"),—пер. Ярового (Доорохольського).

15. „Пташка“ („Птичка"),—пер. Ярового.

16. „Вєрис Годунов",—пер. Ів. Стешенка.

17. „Скутий лицарь",—пер. Ів. Стешенка.

18. „Моцарт і Сальєрі",—пер. Ів. Стешенка.

Всього було подано до цензури, таким чином, 24 пьєси Пушкіна. Де-які з недрукованих втім з'явилися в українських виданнях (всі переклади Старицького—в збірці „Поезії", Київ, 1908), але більшість так і не побачила світу.

Після 1905 р. надруковано, здається, один тільки переклад з Пушкіна,—це „Казка про рибалку та рибку" в пер. А. Кащенко, Полтава, 1907. Ромул.